

Aika 17.06.2024, klo 17:30 - 18:19

Paikka Kaupunginvirasto

Käsitellyt asiat

§ 148 Laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 149 Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

§ 150 Hallintoelinten pöytäkirjat

§ 151 Viranhaltijapäätösten otto-oikeus

§ 152 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 153 Kahden liikunnanohjaaja-uinninvalvojan vakanssien sekä kahden uimavalvojan vakanssien perustaminen ja täyttöluvat

§ 154 Mitätöity asia

§ 155 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

§ 156 Vuoden 2025 talousarvion laadinta ja taloussuunnitelman 2026-2027 kehykset

Saapuvilla olleet jäsenet

Pekka Kuusisto, puheenjohtaja
Virve Aho, 1. varapuheenjohtaja
Pauliina Haijanen
Mika Kinnala
Janne Kuusisto
Jorma Oivo, varajäsen
Pertti Pokki
Susanna Saari
Tuomas Vuorio

Muut saapuvilla olleet

Heli Kiertokari-Laitinen, hallintojohtaja, sihteeri
Jukka Alkio, kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja
Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja, esittelijä
Susanne Laaksonen, sivistysjohtaja
Seppo Lehtola, kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja
Mika Raula, tekninen johtaja
Marika Silvennoinen, talousjohtaja

Poissa

Riikka Saarela, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Tiina Saari

Allekirjoitukset

Pekka Kuusisto
Puheenjohtaja

Heli Kiertokari-Laitinen
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Laitila 19.06.2024 klo 10:36.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Susanna Saari

Tuomas Vuorio

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Kaupunginvirasto, kaupungin verkkosivut 20.6.2024 alkaen

Hallintojohtaja

§ 148

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla hyväksytään kokouksen asialista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 149

Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Susanna Saari ja Tuomas Vuorio.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 150

Hallintoelinten pöytäkirjat

Kaupunginhallitukselle on toimitettu seuraavat toimielinten pöytäkirjat:

sivistysvaliokunta, kokous 23.5.2024

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta, kokous 13.6.2024

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, että koska edellä mainittujen toimielinten päätöksissä ei ole tarkoituksenmukaisuuden tai laillisuuden suhteen huomauttamista, kaupunginhallitus ei ota niissä olevia asioita käsiteltäväkseen vaan antaa luvan päätösten täytäntöönpanemiselle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 151

Viranhaltijapäätösten otto-oikeus

Kaupunginjohtaja

Henkilöstöpäätökset:

§ 22 Täyttölupa kokoaikaiselle siivoojalle, 29.05.2024

Sivistysjohtaja

§ 112 Täyttölupa-anomus äidinkielen lehtorin määräaikaiseen virkaan Varppeen kouluun ajalle 1.8.2024-31.7.2025, 07.06.2024

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, että koska edellä mainituissa viranhaltijapäätöksissä ei ole tarkoituksenmukaisuuden tai laillisuuden suhteen huomauttamista, kaupunginhallitus ei ota niitä käsiteltäväkseen, vaan antaa luvan päätösten täytäntöönpanemiselle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 152

Tiedoksi merkittävät asiat

Oheismateriaali

1 Nuorisovaltuusto Varha 21.5.2024

1. Pöytäkirja Varhan nuorisovaltuuston kokouksesta 21.5.2024:

Em. pöytäkirja on oheismateriaalina.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus merkitsee em. asiat tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 153

Kahden liikunnanohjaaja-uinninvalvojan vakanssien sekä kahden uimavalvojan vakanssien perustaminen ja täyttöluvat

LAItno-2024-525

Valmistelija / lisätiedot:

Susanne Laaksonen, Emilia Andersson
susanne.laaksonen@laitila.fi, emilia.andersson@laitila.fi
sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö

Laitilan uimahallin toiminnasta on vastannut viime vuosina ulkopuolinen palveluntuottaja. Sopimuskausi nykyisen palveluntuottajan kanssa päättyy kesäkuussa 2024. Laitilan kaupunginhallitus on 29.1.2024/§ 39 päättänyt kilpailuttaa uimahallipalveluiden palveluntuottajan. Määräaikaan mennessä ei saapunut yhtään tarjousta, joten kaupunginhallituksen 11.3.2024/§ 63 päätöksellä siirryttiin suorahankintaan. Suorahankinta on keskeytetty kaupunginhallituksen päätöksellä 6.5.2024/§ 120.

Laitilan uimahallin toiminnan siirtämisestä kaupungin omaksi toiminnaksi on tehty valmistelutyötä. Uimahallissa tapahtuva toiminta on moninaista ja ammattitaitoisia työntekijöitä tarvitaan niin uinninvalvontaan ja uinninopetukseen, kuin vesiliikuntaryhmien ohjaukseen. Valmistelutyön edetessä on uudistuksen tavoitteeksi asetettu uimahallipalveluiden lisäksi liikuntapalvelujen laajentaminen mm. kuntien lakisääteiseen liikuntaneuvontapalveluun. Toiminnan käynnistyessä työ ja resurssit kohdennetaan kuitenkin uimahallintoiminnan järjestämiseen ja mahdollinen muu ohjaustyö sekä liikuntaneuvonta aloitetaan myöhemmin.

Uimahallipalveluiden järjestämiseksi tulee perustaa uinninvalvojen sekä liikunnanohjaaja-uinninvalvojen vakanssit. Valmistelun edetessä on resurssiksi päädytty esittämään neljää henkilötyövuotta. Tarvittaessa myöhemmässä vaiheessa saatetaan esittää viidettä henkilötyövuotta, mikäli uimahallin aukioloajat sitä vaativat. Valmistelutyön aikana on todettu toiminnan järjestämisen kaupungin palveluna olevan kustannustehokas tapa järjestää uimahallipalveluita.

Laitilan uimahallin laadukkaaseen toiminnan järjestämiseen tarvitaan kaksi uinninvalvojaa ja kaksi liikunnanohjaaja-uinninvalvojaa. Vakanssit sijoittuvat sivistystoimen liikuntapalveluihin. Uinninvalvojan työtehtäviin kuuluvat mm. uinninvalvonta ja uinninopetus, lippujen myynti sekä välinehuolto ja tarvittaessa tilojen siisteydestä huolehtiminen. Muut mahdolliset tehtävät tarkentuvat myöhemmin. Uinninvalvojan tehtäväkohtainen palkka työsuhteen alussa on 2000 euroa, hinnoittelutunnuksen ollessa 02VAP070 ottaen huomioon työn vaativuuden.

Liikunnanohjaaja-uinninvalvoja työnkuvaan kuuluu uinninvalvojan työnkuvan lisäksi liikuntaryhmien ohjaus ja liikuntaneuvonta. Toiselle liikunnanohjaaja-uinninvalvojalle tullaan osoittamaan vastuunohjaajan tehtävä ilman esihenkilövastuuta, vastaamaan uimahallin arjen toiminnoista ja tiedottamisesta. Liikunnanohjaaja-uinninvalvojan tehtäväkohtainen palkka työsuhteen alussa on 2350 euroa, hinnoittelutunnuksen

ollessa 02VAP060 ottaen huomioon työn vaativuuden. Vastuuohjaajan palkka työsuhteen alkaessa on 2450 euroa, hinnoittelutunnuksen ollessa 02VAP060 ottaen huomioon työn vaativuuden. Kaikki palkat sijoittuvat kuntien keskiarvopalkkoihin.

Uinninvalvojan koulutusvaatimuksena on soveltuva ammattitutkinto ja uinninvalvojan ja uimaopettaja kelpoisuudet Suomen uima- ja hengenpelastusliiton kouluttamina. Liikunnanohjaaja-uinninvalvojalta kelpoisuusvaatimuksena on vähintään liikunnanohjauksen perustutkinto tai muu soveltuva ammattitutkinto liikunta-alalta sekä uinninvalvojan ja uimaopettaja kelpoisuudet Suomen uima- ja hengenpelastusliiton kouluttamina.

Toimet ovat toistaiseksi voimassa olevia ja niissä noudatetaan kunta-alan yleistä virka- ja työehtosopimusta. Työaika on yleistyöaika 38 h 15 min viikossa. Työsuhteen alussa ensisijainen työtekemisen paikka on Laitilan uimahalli. Uinninvalvojen palvelussuhteet alkavat 15.8.2024 ja liikunnanohjaaja-uinninvalvojan palvelussuhteet alkavat 1.8.2024. Vakanssit eivät sisälly vuoden 2024 talousarvioon. Liikuntatoimen talousarvioon vuodelle 2024 on kuitenkin budjetoitu uimahallipalveluiden palvelun ostamiseen tarvittava määräraha.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

1. perustaa kaksi uinninvalvojan vakanssia 15.8.2024 lähtien.
2. perustaa kaksi liikunnanohjaaja-uinninvalvojan vakanssia 1.8.2024 lähtien.
3. myöntää täyttöluvat uinninvalvojen vakansseihin.
4. myöntää täyttöluvat liikunnanohjaaja-uinninvalvojen vakansseihin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että asiantuntijana läsnä asian käsittelyn ajan oli sivistysjohtaja Susanne Laaksonen.

Tiedoksi

sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö, hallintojohtaja (vakanssinumerot)

§ 154

Mitätöity asia

LAItno-2023-122

-

Ehdotus

-

Päätös

-

Tarkastuslautakunta, § 20, 14.05.2024
Kaupunginvaltuusto, § 33, 10.06.2024
Kaupunginhallitus, § 155, 17.06.2024

§ 155

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

LAIIDno-2024-373

Tarkastuslautakunta, 14.05.2024, § 20

Liitteet

1 Laitilan kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

Kuntalain 121 §:n mukaan:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunta laatii arviointikertomuksen vuodelta 2023..

Ehdotus

Tarkastuslautakunta saattaa laatimansa arviointikertomuksen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Liitteet

1 Laitilan kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

-

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan antaman vuoden 2023 arviointikertomuksen ja pyytää kaupunginhallitukselta 23.9.2024 valtuuston kokoukseen lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita.

Päätös

Asian käsittelyn aikana puheenvuoron käytti valtuutettu/tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Ari Ketoniemi.

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus, 17.06.2024, § 155

Valmistelija / lisätiedot:
Heli Kiertokari-Laitinen
heli.kiertokari@laitila.fi
hallintojohtaja

Oheismateriaali

1 Laitilan kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

-

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus pyytää hallintokuntia toimittamaan lausuntonsa toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan arviointikertomus antaa aiheita siten, että ne ovat käsiteltävissä kaupunginhallituksen kokouksessa 16.9.2024 ja kaupunginvaltuustossa 23.9.2024.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

sivistysjohtaja, tekninen johtaja

§ 156

Vuoden 2025 talousarvion laadinta ja taloussuunnitelman 2026-2027 kehukset

LAItno-2024-536

Valmistelija / lisätiedot:
Marika Silvennoinen
marika.silvennoinen@laitila.fi
talousjohtaja

Liitteet

- 1 2025 talousarvion laadintaohjeet
- 2 Kehys 2025 lähtötilanne_koko kaupunki
- 3 Kehys 2025 lähtötilanne tehtävittäin

Vuoden 2025 talousarvion laadinta on käynnistynyt ja kaupunginhallituksen tulee antaa hallintokunnille tavoitteelliset menokehykset, jotta valmistelun tuloksena syntyvät ehdotukset sopisivat käytettävissä olevan tulokehityksen kanssa mahdollisimman hyvin yhteen.

Kuntatalouden kehitys

Kuntatalous muuttui olennaisesti vuoden 2023 alusta, kun sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut siirtyivät pois kuntien vastuulta. Muutoksen myötä sote-menot ja tulot poistuivat kuntien taloudesta. Julkisen talouden pitkään jatkunut kestävyysvaje ei kuitenkaan helpottunut. Koronavuosien vahvemman valtion tuen jälkeen tilanne kunnissa on jopa aiempaa haastavampi.

Eniten kunnan toimintaan ja tulevaisuuteen vaikuttaa väestökehitys, väkiluvun kehittyminen, väestön ikärakenne sekä huoltosuhteen kehittyminen. Lisäksi monet valtion ratkaisut vaikuttavat voimakkaasti kuntiin.

Kuntien talousnäkymät kuluvalle vuodelle ovat heikentyneet. Erityisesti pitkittynyt taloustaantuma, joka pienentää kuntien yhteisöverotuloja sekä kasvattaa kuntien rahoittamia työmarkkinatuen menoja on heikentänyt kuntien taloustilannetta. Sote-siirtolaskelmien tarkentumisesta aiheutuneet takaisinperinnät puolestaan pienentävät kuntien tuloja vuosina 2025–2027.

Kevään kuntatalousohjelmassa kuntien menoennuste vuodelle 2024 ja siitä eteenpäin nousi viime syksystä yli kahdella miljardilla ylöspäin, vaikka inflaatio sekä kuntien tehtävien normittaminen ovat asettumassa viime vuosia maltillisempaan suuntaan. Kohonneiden menojen taustalla olevat tekijät ovat vielä osittain epäselvät. Keskeneräisen talousraportoinnin ohella tulkintaa hankaloittaa sote-uudistuksen myötä katkennut tilastojen vertailukelpoisuus. Hyvin suurella varmuudella voidaan kuitenkin sanoa, että verohäntien ja muiden lisätukien varjossa kuntien sotesta putsatut kulut ovat kasvaneet poikkeuksellisen nopeasti. Ilman kuntien omia talouden tasapainottamistoimenpiteitä menotason nousu ulottuu koko kehyskaudelle ja kunnat velkaantuvat rajusti.

Nuorten ikäluokat pienenevät, joten laskennallinen palvelutarve on miinuksella. Tämä ohjaa kuntien menoennustetta laskevaan suuntaan. Kuntatalousohjelman kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on kuitenkin loivennettu, sillä monissa kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset. Lisäksi koulujen lakkauttaminen merkitsee kuljetuspalveluiden lisäostoja.

Edes kuntien yleistä ansiokehitystä korkeampi palkkaratkaisu ei selitä kokonaan kuntien menojen rajua kasvua vuonna 2023. Kuntien menokasvu voi johtua osittain hyvien talousvuosien 2020–2023 perinnöstä, jolloin panostuksia on vähitellen lisätty hankkeisiin ja kehittämistoimintaan. Toisaalta menojen kasvussa voi olla osittain kyse myös siitä, että koronavuosina supistunut toiminta on palautunut vasta asteittain palvelutarvetta vastaavalle tasolle. Jossain määrin menoja saattaa lisätä tilastollisesti myös kuntien ja hyvinvointialueiden väliin syntynyt sektoriraja.

Sivistystoimessa menoja lisäävät varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousu, oppilaiden erityistuen ja ohjauksen sekä maahanmuuttajien valmistavan opetuksen tarpeen kasvu. Tarve lisätä turvallisten aikuisten määrää kouluissa ja oppilaitoksissa lisää painetta kokonaan uusien ammattilaisten palkkaamiseksi.

Lisäksi varautumisen kustannuksia kohottaa kiristynyt turvallisuuspoliittinen tilanne. Digitalisaation hyödyntäminen puolestaan näkyy kunnissa alussa pelkkinä investointeina ja sen hyödyt menosäästöinä realisoituvat vasta pidemmällä aikavälillä toimintatapojen muututtua.

Sote-uudistuksen myötä syntynyt uusi yhdyspinta hyvinvointialueiden kanssa hakee vielä muotoaan. On kuitenkin viitteitä siitä, että hyvinvointialueiden talousongelmien takia jotkut kunnat ovat joutuneet paikkaamaan palveluita esimerkiksi oppilas- ja opiskeluhuoltoon ja vanhusten asiointiin liittyen. Myös paineet kolmannen sektorin toimijoiden avustamiseen ovat lisääntyneet, kun hyvinvointialueet ja valtio ovat leikanneet järjestö- ja muista avustuksistaan.

Käyttötalouden ohella myös investointipaineet pysyvät kunnissa mittavina. Kuntien investointikustannuksiin vaikuttavat palveluverkon uudistamistarpeet, kun monet 70- ja 80-luvulla valmistuneet kuntakiinteistöt alkavat olla tiensä päässä. Väistöilöjen lisäksi myös purkukustannukset rasittavat kuntien taloutta.

Hyvin pitkään kuntien taloushuolet liittyivät sote-kuluihin ja niiden kasvuun. Sote-uudistuksessa eletään yhä siirtymävaihetta, sillä hyvinvointialueet tekevät päätöksiä palveluverkostaan. Voimaannepolin mukainen kiinteistöjen 3+1-vuoden pakkovuokra-aika päättyy ja osa kuntien omistukseen jääneistä, soten ja pelastustoimen käytössä olleista kiinteistöistä jää tyhjilleen 2026 ja 2027 alkaen. Tämä nk. ”kiinteistötsunami” tulee näkymään kunnissa menoina ja tulojen menetyksinä.

(Lähteet: Kuntaliitto Minna Punakallion blogi 10.6.2024)

Kuntatalous 2025–2028

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta synkkenee, vaikka kehysriihen ensitietojen perusteella näyttää, että kuntien talous säästyi mittavilta kehysriihileikkauksilta. Lisäksi kuntien kärkitavoitteeseen, noin 400 miljoonan euron kompensointiin, vastattiin lisäämällä kuntien peruspalvelujen valtionosuutta 277

miljoonalla eurolla vuodesta 2025 lähtien. Valtionosuuksien lisäys ei kuitenkaan poista kunnilta viime vuoden aikana syntynyttä valtavaa painetta menojen kasvun hillintään.

Budjettiriihimateriaalit kertovat, että hallituksen kehysriihipäätökset vahvistavat kuntataloutta kokonaisuutena yhteensä noin 130 miljoonalla eurolla. Lukuun kannattaa kuitenkin suhtautua varauksella, sillä arvio ei sisällä kaikkia hallituksen toimia. Useat kehysriihessä päätetyt leikkaukset tulevat edellyttämään kunnilta myös omarahoitusosuuden kasvattamista, mikäli palveluja ei haluta leikata kokonaan pois. Lisäksi vaimea talouskasvu saattaa paisuttaa esimerkiksi sosiaaliturvaan tehtyjen leikkausten kustannusvaikutuksia kunnille. Runsaasti odotuksia on myös sille, että ministeriöt onnistuvat vähentämään lakisääteisiä velvoitteita ja normeja. Mikäli normien purussa epäonnistutaan, kuntiin kohdistuu vain normien keventämistä vastaavat valtionosuuksien leikkaukset (Kuntaliitto).

VM:n kevään kuntatalousohjelman mukaan kuntien taloustilanne synkkenee tulevina vuosina useiden tekijöiden vaikutuksesta. Kuntatalouden menot kasvavat hintojen noustessa samaan aikaan, kun valtionosuudet ja verotulot pienenevät. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi on noin 3,1 % vuodessa 2025–2028. Kustannusten kehitykseen vaikuttaa etenkin kunta-alan ansiokehitys. Lisäksi investointipaineet pysyvät koko maan tasolla mittavina. Kuntien valtionosuuksia pienentävät vuosina 2025–2027 sotesiirtolaskelmaan liittyvät takaisinperinnät sekä vuosina 2024–2027 yhden prosenttiyksikön indeksijarru.

Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä parannetaan poistamalla ansiotulovähennys ja korottamalla vastaavasti työtulovähennystä. Samalla kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kuitenkin muutoksen aiheuttamaa kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Kuntien verotulot laskevat v. 2024 sote-verohäntien poistuessa, mutta tämän jälkeen verotulojen keskimääräisen kasvuvauhdin oletetaan VM:n laskelmissa olevan 4,5 % vuodessa. Koulutuksen palvelutarpeen supistuminen haastaa monia kuntia toiminnan sekä palveluverkon sopeuttamiseen. VM ennakoii, että tarkastelujakson loppua kohden mentäessä kaikissa kuntakoryhmissä on kunnallisveroprosentin korotuspainetta.

Synkkenevä kuntatalouden tilanne asettaa haasteita taloudenpidolle ja vaatii huolellista suunnittelua ja toimenpiteitä tulevaisuuden varalle. Kuntatalouden menot voivat osoittautua ministeriön painelaskelmaa maltillisemmiksi, mikäli kunnat pystyvät sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta.

(Kuntatalousohjelma vuosille 2025-2028, Kevät 2024, VM:n julkaisuja – 2024:33)

Kaupungin talouskehitys

Laitilan kaupungin tilinpäätökset ovat jo neljänä peräkkäisenä poikkeusvuotena olleet positiivisia. Tilanne on kuitenkin muuttumassa nopeasti huonompaan suuntaan. Kaupungin valtuusto hyväksyi 11.12.2023 talousarvion vuodelle 2024. Lisäksi valtuusto päätti, että vuoden 2024 aikana laaditaan talouden tasapainottamisohjelma suunnittelukaudeksi 2025–2027. Kuluvan vuoden talousarvio on noin 1,1 milj. euroa

alijäämäinen. Myös suunnitelmavuodet osoittavat alijäämää. Taseen ylijäämä on tällä hetkellä noin 12,3 miljoonaa euroa, mutta se heikkenee nopeasti, mikäli käyttömenoja ei saada hillittyä ja taloutta tasapainotettua.

Kuntalaki edellyttää, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjässä tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kaupungin talouden tasapainottamistarve on tämän hetken arvion mukaan vuositasolla noin 3,5-4 miljoonaa euroa. Arvio tarkentuu tulevien valtionosuuksien, veroennusteiden ja muiden kaupungin toimintaympäristöön vaikuttavien seikkojen tarkentuessa. Kaupungin taloutta sopeuttavien toimenpiteiden tulee olla konkreettisia ja pysyviä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin nettokulut vähenivät yli 50 %, mikä osaltaan kaventaa mahdollisuuksia säästöjen ja supistusten tekemiseen tai taksojen ja maksujen korotuksiin. Valmisteilla oleva talouden tasapainottamisohjelma koostuu muutos-, säästö-, tila-, tulo-, henkilöstö- ja investointiohjelmista. Kestävä ja tasapainoinen talous on yksi kaupungin strategian painopiste, mutta myös kaupungin lakisääteinen velvoite.

Työllisyyspalvelu-uudistuksen myötä kaupungille siirtyy 1.1.2025 alkaen uusia tehtäviä, joiden kattamiseksi osoitettava valtionosuus ei tule riittämään samaan aikaan tapahtuvien valtionosuuksien pienenemisen vuoksi. Ikäluokkien pieneneminen aiheuttaa mm. perusopetukseen saatavan rahoituksen pienenemisen. Lisäksi palkankorotusten sekä yleisen hintatason nousun vuoksi talousarvioiden rakenteellinen alijäämä edelleen kasvaa tulevina vuosina.

Talouden sopeutus edellyttää kaupungin organisaation ja toimintojen rakenteellista tarkastelua. Vain rakenteellisten muutosten kautta voidaan saavuttaa konkreettisia ja pysyviä kustannussäästöjä sekä tehokkuuden ja tuottavuuden nousua. Huomiota tulee kiinnittää tilankäytön tehostamiseen ja tarpeettomista tiloista luopumiseen, mahdollisten päällekkäisten prosessien tai toimintojen poistamiseen sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen varmistamiseen. Pysyvien ja rakenteellisten kustannussäästöjen rinnalla tarkastellaan myös tulojen kasvattamisen mahdollisuutta esimerkiksi asiakasmaksuja, vuokria sekä veroja korottamalla. Tulojen tarkastelu ei kuitenkaan yksin ratkaise talouden tasapainottamista, sillä tulo-odotuksiin sisältyy merkittäviä, muun muassa yleisestä taloudellisesta tilanteesta aiheutuvia, epävarmuuksia.

Talouden tasapainottamistyö on aluillaan ja edelleen kartoitetaan, arvioidaan ja harkitaan mahdollisia toimenpiteitä. Valmistelua tehtäessä esille on noussut harkittavaksi ja voi edelleen nousta uusia mahdollisia talouden tasapainottamisen toimenpiteitä, joilla olisi toteutuessaan esimerkiksi henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, organisaation palvelurakenteessa tai eri toimijoiden välisessä yhteistyössä, tai toimenpiteitä, joissa olisi kyse henkilöstön asemaan olennaisesti vaikuttavista palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteista.

Työnantaja on tilanteessa, jossa se joutuu myös harkitsemaan taloudellisista ja/tai tuotannollisista syistä osa-aikaistamisia, irtisanomisia tai muita oleellisia muutoksia palvelussuhteiden ehdoissa. Kaupunginhallitus päätti 6.5.2024 käynnistää koko henkilöstöä koskevan yhteistoimintamenettelyn.

Talouden tasapainottaminen edellyttää kaupungin talouden kokonaiskuvan, liikkumavaran ja rahoituskyvyn ymmärtämistä muuttuneessa kontekstissa. Palvelurakenteet on sopeutettava palvelutarpeeseen pitkällä aikavälillä kestävästi. Tasapainoisen talouden saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttää myös huolellista ennakointia ja seurantaa. Esimerkiksi syntyvyydellä on suora yhteys ryhmäkokoihin ja tilatarpeisiin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Painopisteen tulee olla hyvälaatuisissa, oikein mitoitetuissa lakisääteisissä palveluissa. Vapaaehtoisten palveluiden tuottamisessa kriteerinä on palvelun vaikuttavuus.

Kaupungin kehityksen perustelut

Kehityksen lähtökohtana on käytetty vuoden 2024 talousarviota.

Tulot

Toimialojen tulee tehdä kartoitus kaikista perittävistä taksoista ja maksuista. Kartoituksessa selvitetään, mihin maksu perustuu ja paljonko menoista maksu kattaa. Taksoja ja maksuja korotetaan lainsäädännössä päätetyn tai sopimuksen mukaisesti. Sopimukseen perustuvat indeksikorotukset tulee tehdä ajallaan. Vanhoja sopimuksia saattaa olla tarpeen päivittää.

Menot

Kaupungin toimintakuluihin on kehityksessä tehty 1,5 % indeksikorotus ja henkilöstökuluihin on tehty 4,05 prosentin korotus huhtikuun 2024 henkilöstökulujen päälle. Toiminnalliset muutokset talousarvioon 2025 lisäävät toimintakuluja noin 2,3 milj. euroa. Toimialojen tulee huomioida talouden tasapainottamistoimenpiteet talousarviossaan. Henkilöstön lisäykset ovat mahdollisia vain painavista syistä, kuten kunnille tulevien lisävelvoitteiden täyttämistä. Merkittävin toiminnallinen muutos vuodelle 2025 on TE-uudistus, jonka seurauksena henkilökuntaa siirtyy valtiolta kunnille. Lisäksi vuoden 2025 kustannuksiin on arvioitu väistötilat Varpeen koulun remontin ajaksi.

Palkat ja palkkiot

Kunta-alan työehtosopimusneuvottelut käytiin haastavissa olosuhteissa, juuri kun inflaatio oli korkeimmillaan. Nykyinen sopimuskausi päättyy 30.4.2025, joten vuodelle 2025 voi tulla jo tiedossa olevien sopimuskorotusten lisäksi muita sopimuskorotuksia. Tiedossa olevia korotuksia ovat 1.2.2025 maksettavat kehittämisohjelmaerät (keskitetty erä) 0,3–0,4 % sekä 1.6.2025 maksettava paikallinen kehittämisohjelmaerä 0,4–0,5 %. Kehityksessä on arvioitu, että jo tiedossa olevien korotusten lisäksi tulisi uusien neuvottelujen tuloksena 1,5 % korotus kesäkuusta 2025 lähtien, jolloin vuosinousu on yhteensä 3,2 %. Todellisuudessa korotusten suuruus ja ajankohta selviävät vasta keväällä 2025 käytävissä neuvotteluissa.

Verot ja valtionosuudet

Vuoden 2024 veroprosentti on 8,1. Kehyksessä verotulot on arvioitu Kuntaliiton toukokuussa 2024 laatiman verotuloennusteen pohjalta, siten että kunnallisveroihin on laskettu 0,5 % korotus. Kiinteistöverotuloihin on laskettu seuraavat korotukset: Rakennukset 0,93 % # 1,03 %, Vak. asuinrakennukset 0,41 % # 0,45 % ja Muut asuinrakennukset 1,00 % # 1,12 %.

Kunnallisveroprosentin korotus 8,6 prosenttiin toisi verotuloja lisää n. 0,9 milj euroa ja kiinteistöveron korotukset puolestaan 0,2 milj. euroa.

Ilman veronkorotuksia verotulot tulisivat nousemaan Kuntaliiton 2.5.2024 julkaiseman ennusteen mukaan noin 0,4 milj. euroa verrattuna vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon. Tuoreimmassa kuntaliiton arviossa on huomioitu kehysriihen veropäätökset. Suurin muutos koskee ansiotulovähennyksen poistamista kunnallisverotuksesta ensi vuodesta alkaen. Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä kasvattaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä poistamalla tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Yhteisöveroennuste perustuu pääosin kevään kuntatalousohjelman arvioon sekä alkuvuoden tilitystietoihin. Yhteisöveroennuste pienenee huomattavasti Kuntaliiton aiemmista arvioista. Vuonna 2023 yhteisöverotilitykset olivat 2,4 milj. euroa. Vuoden 2025 arvioon sisältyy yhteisöverotuloja vain 1,8 milj. euroa. Verotuloennusteet tarkentuvat vuoden mittaan ja niihin sisältyy vielä paljon epävarmuutta.

Valtionosuudet on laskettu kehykseen VM:n 29.4.2024 julkaiseman arvion perusteella. OKM:n valtionosuudet on laskettu manuaalisesti, sillä valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet ovat olennaisesti vähentyneet vuodesta 2022, johon OKM:n vuoden 2024 valtionosuuspäätös perustuu. OKM ei päivitä valtionosuusarvioitaan pitkin vuotta. Laitilan kaupungin valtionosuudet tulevat olemaan ennakkotietojen mukaan noin 12,2 miljoonaa euroa sekä vuonna 2024 että vuonna 2025, vaikka TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille vuonna 2025. Valtionosuuden lopullinen määrä vahvistuu joulukuussa 2024.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kattelus, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2026–2027 kokonaiskehykset ja hallintokuntien vuoden 2025 tehtäväkohtaiset kehykset liitteiden mukaisina varaten mahdollisuuden muuttaa kehystä, mikäli toimintaympäristössä tapahtuu olennaisia muutoksia. Verotulo- ja valtionosuusarviot tulevat tarkentumaan syksyn aikana.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että asiantuntijana läsnä asian käsittelyn ajan oli talousjohtaja Marika Silvennoinen.

Muutoksenhakukielto

§148, §149, §150, §151, §152, §155, §156

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Oikaisuvaatimus

§153

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen Laitilan kaupunginhallitukselle, osoite Keskuskatu 30, PL 25 23801 Laitila.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnanjäsen. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä kunnan jäsenen ja muiden katsotaan saaneen tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.